อิทธิพลของการป้องกันการทุจริตและการจูงใจโดยให้ผลประโยชน์ที่ส่งผลต่อความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน: หลักฐานเชิงประจักษ์บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

The Influences of Fraud Prevention and Benefits Incentive on Financial Information Asymmetry: Empirical Evidence from Thai-Listed Firms

พรรณราย ละตา[1]
Pannarai Lata

Article History

Received: June 17, 2020
Revised: June 8, 2021
Accepted: June 14, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ คือ 1) เพื่อศึกษาการป้องกันการทุจริตที่ส่งผลต่อความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน 2) เพื่อศึกษาการจูงใจ โดยให้ผลประโยชน์ที่ส่งผลต่อความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน และ 3) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลอิทธิพลของการป้องกันการทุจริตที่ส่งผลต่อความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน โดยมีการจูงใจโดยให้ผลประโยชน์เป็นตัวแปรส่งผ่าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 388 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ และการวิเคราะห์เส้นทาง ผลการวิจัยพบว่า 1) การป้องกันการทุจริตส่งผลให้ความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงินลดลง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านการปลอมแปลงเอกสาร 2) การจูงใจโดยให้ผลประโยชน์ส่งผลให้ความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงินลดลง และ 3) ตัวแบบอิทธิพลการป้องกันการทุจริตส่งผลให้ความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงินลดลงโดยมีการจูงใจโดยให้ผลประโยชน์เป็นตัวแปรส่งผ่านสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยผลกระทบทั้งหมดมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น กรอบแนวคิดทางทฤษฎีจึงสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ งานวิจัยให้การสนับสนุนทฤษฎีตัวแทนว่า ต้นทุนการป้องกันการทุจริตและต้นทุนการจูงใจกระตุ้นให้ตัวแทนใช้ความพยายามสูงสุดเพื่อประโยชน์ขององค์กร

[1] คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
Faculty of Business Administration, King Mongkut's University of Technology North Bangkok
E-mail: pannarai.r@fba.kmutnb.ac.th

และผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมด นอกจากนั้น การวิจัยให้แนวทางการป้องกันการทุจริตร่วมกับการให้ผลประโยชน์เพื่อสร้างความโปร่งใส และลดพฤติกรรมการฉวยโอกาสของตัวแทนหรือผู้ใต้บังคับบัญชาได้ดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ: *การป้องกันการทุจริต การจูงใจโดยให้ผลประโยชน์ ความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน*

Abstract

The purposes of this research were: 1) to examine the effect of fraud prevention and its dimensions on financial information asymmetry, 2) to examine the influences of benefits incentives on financial information asymmetry, and 3) to test the mediating effects of benefits incentive that influences the relationship between fraud prevention and financial information asymmetry. The study sample consisted of 388 Thai-listed firms. Data were collected through a survey questionnaire. Correlation Analysis, Multiple Regression Analysis, and Path Analysis were used for data analysis. The results revealed as following: 1) fraud prevention reduced financial information asymmetry, particularly the forgery dimension, 2) benefits incentive reduced financial information asymmetry, and 3) the model's influences of fraud prevention on the reduction of financial information asymmetry through benefits incentive as mediator fit the empirical data. All effects were significant at $p<0.05$. This study confirmed Agency Theory that the cost of auditing and preventing fraud, and the incentive costs had triggered the agency's effort to drive for the benefits of organization and stakeholders. For the business sector, this study provided guidelines to prevent fraud and incentives to reduce opportunistic behavior of their agencies and create transparency in the organization.

Keywords: *Fraud Prevention, Benefits Incentives, Financial Information Asymmetry*

บทนำ

ปัจจุบันปัญหาการทุจริตไม่ได้มีอยู่เฉพาะในประเทศที่กำลังพัฒนาเท่านั้น แต่ยังเป็นปัญหาสำคัญอันดับแรก ๆ ที่ทุกประเทศทั่วโลกกำลังเผชิญ แม้ว่าปัญหาการทุจริตของแต่ละประเทศจะมาจากพื้นฐานความคิดและบริบทที่ไม่เหมือนกัน แต่ก็ต้องยอมรับกันว่าการทุจริตเป็นภัยร้ายแรง และเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ (Cumming, Hornuf, Karami, & Schweizer, 2020) ส่วนในประเทศไทย พบว่า การทุจริตยังเป็นปัญหาเรื้อรัง และนับวันยิ่งจะทวีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้น ทั้งนี้ การทุจริตทำลายระบบโครงสร้างโดยรวมขององค์กรภาครัฐและภาคเอกชน และส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสังคม การบริหารจัดการภาครัฐ เศรษฐกิจ การเมือง ความมั่นคงของประเทศ ตลอดจนการแข่งขันทางธุรกิจ โดยการทุจริตก่อให้เกิดผลเสียหายตามมาหลายประการ ทั้งความขัดแย้งและเพิ่มปัญหาทางสังคมมากยิ่งขึ้น (Jittiwuttinon, 2015; Phinicharomna, 2017)

แม้ว่าในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ประเทศไทยได้แสดงให้เห็นถึงความพยายามในการปราบปรามการทุจริตอย่างจริงจังและต่อเนื่อง แต่จากข้อมูลขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International: TI) เกี่ยวกับการประเมินระดับคะแนนและจัดอันดับความโปร่งใส จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน พบว่า ในปี พ.ศ. 2559 ประเทศไทยได้ระดับคะแนนความโปร่งใสที่ 35 คะแนน จัดอยู่อันดับที่ 101 จากจำนวน 176 ประเทศ

ต่อมา ในปี พ.ศ. 2560 ประเทศไทยได้ระดับคะแนนความโปร่งใสที่ 37 คะแนน จัดอยู่อันดับที่ 96 จากจำนวน 180 ประเทศ ซึ่งมีแนวโน้มที่ดีขึ้นจากปีก่อนหน้านี้ แต่ในปี พ.ศ. 2561 ประเทศไทยได้ระดับคะแนนความโปร่งใสที่ 36 คะแนน คะแนนลดต่ำลง และถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 99 จากจำนวน 180 ประเทศ ในภาพรวมในช่วง 3 ปี ประเทศไทยได้ระดับคะแนนความโปร่งใสอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าเกณฑ์ คือ 40 คะแนน มาโดยตลอด (Office of the National Economics and Social Development Council, 2019)

นอกจากนั้น ในภาคธุรกิจยังพบปัญหาการทุจริตในการจัดทำงบการเงินอย่างต่อเนื่อง ทั้งความพยายามโดยเจตนาของบริษัทที่จะหลอกลวงผู้ใช้งบการเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักลงทุนและเจ้าหนี้ จากการจัดทำงบการเงินที่มีความผิดพลาดอย่างมีสาระสำคัญ (Brazel, Jones, & Zimbelman, 2009; Hornuf, Schmitt, & Stenzhorn, 2018; Signori & Vismara, 2018) ตัวอย่างการทุจริตในการทำธุรกรรมทางการเงินในองค์กรที่มักถูกตรวจพบ ได้แก่ การปลอมแปลงเอกสารหลักฐานทางการเงิน แหล่งที่มาของข้อมูลขัดต่อข้อเท็จจริงโดยเจตนา รวมถึงการละเว้นหรือการบิดเบือนเหตุการณ์ รายการบัญชี หรือข้อมูลที่สำคัญอื่น ๆ จากงบการเงินที่จัดทำขึ้น ยิ่งไปกว่านั้น ยังมีการกระทำผิดโดยเจตนาและไม่ได้เจตนาเกี่ยวกับการปรับใช้มาตรฐานการบัญชี นโยบายและวิธีการวัดมูลค่า การรับรู้และรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การละเว้นการเปิดเผยข้อมูล หรือการนำเสนอข้อมูลในส่วนที่ต้องเปิดเผยไม่เพียงพอ รวมไปถึงการยักย้ายถ่ายเทสินทรัพย์และปรับตัวเลขบัญชีเพื่อหลีกเลี่ยงภาษีหรือการแสวงหาประโยชน์ส่วนตน (Randall, Saurage-Altenloh, & Osei, 2020; Rezaee, 2005)

ในปัจจุบัน ประเด็นรูปแบบการขยายกิจการเพื่อเสริมสร้างศักยภาพและการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันของภาคธุรกิจได้รับความนิยมและขยายเป็นวงกว้างมากขึ้น ตัวอย่างที่เห็นได้ชัด คือ การรวมตัวในรูปแบบของบริษัทใหญ่และบริษัทย่อยได้รับความนิยมในกลุ่มบริษัทมหาชนจำกัดของประเทศไทยอย่างมาก เนื่องจากภายหลังการรวมกิจการแล้ว กิจการที่ถูกซื้อหุ้นหรือบริษัทย่อยยังคงดำเนินงานต่อไป และยังถือว่าเป็นหน่วยงานที่มีความเป็นอิสระตามกฎหมายกำหนด แต่ในทางปฏิบัติทางบัญชีนั้น เมื่อเกิดการรวมกิจการบริษัทใหญ่กับบริษัทย่อยถือเป็นหน่วยธุรกิจเดียวกัน มาตรฐานการบัญชีจึงได้กำหนดให้บริษัทใหญ่มีหน้าที่จัดทำงบการเงินรวม

เมื่อเกิดการรวมกิจการลักษณะการดำเนินงานและโครงสร้างองค์กรมีความซับซ้อนมากขึ้น ผนวกกับบริษัทย่อยสามารถบริหารและดำเนินงานอย่างอิสระ (Lata, 2020) จึงส่งผลให้บริษัทใหญ่จำเป็นต้องมีมาตรการในการกระตุ้นให้ผู้บริหารในบริษัทย่อยปฏิบัติงานและตัดสินใจให้สอดคล้อง และเป็นไปตามนโยบายของบริษัทใหญ่เป็นหลัก พร้อมทั้งผู้บริหารในบริษัทย่อยต้องรายงานข้อมูลทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่ใช่ข้อมูลทางการเงินทั้งหมดต่อบริษัทใหญ่ แต่ในทางปฏิบัติแล้ว ผู้บริหารของบริษัทย่อยมักมีข้อมูลที่เป็นความลับหรือมีข้อมูลในหน้าที่ที่รับผิดชอบแต่ไม่ใช่ส่วนที่ต้องรายงานให้บริษัทใหญ่ทราบ ดังนั้น บริษัทใหญ่หรือผู้บริหารระดับสูงจึงไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลเหล่านั้นได้ทั้งหมด จึงสามารถสรุปได้ว่า บริษัทใหญ่หรือผู้บริหารระดับสูงอยู่ภายใต้สถานการณ์ที่ผู้ใต้บังคับบัญชาครอบครองของข้อมูลที่ไม่ได้แจ้งข้อมูลให้ผู้ถือหุ้นหรือผู้บริหารบริษัทใหญ่ทราบ Jensen and Mackling (1976) ระบุในทฤษฎีตัวแทนว่าสถานการณ์ดังกล่าวจะเอื้อให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในพฤติกรรมที่ฉวยโอกาสฉ้อโกงหรือทุจริตในหน้าที่ได้ ปัญหาดังกล่าวยังส่งผลให้นักลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศขาดความเชื่อมั่นในการนำเงินทุนมาลงทุนธุรกิจในประเทศ

เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนทุกกลุ่ม ผู้บริหารระดับสูงและบริษัทใหญ่เต็มใจที่จะจ่ายเงินจำนวนมากเพื่อป้องกันปัญหาการทุจริตและพฤติกรรมฉวยโอกาสที่อาจจะเกิดขึ้นในบริษัทย่อยได้ ค่าใช้จ่ายดังกล่าวเรียกกันว่า ต้นทุนตัวแทน (agency costs) ซึ่งเป็นต้นทุนในการกระตุ้นและป้องกันเพื่อให้ตัวแทนหรือผู้บริหารบริษัทย่อยตัดสินใจและใช้ความพยายามสูงสุดเพื่อสร้างประโยชน์สูงสุดให้แก่องค์กรโดยรวม ตัวอย่างของต้นทุนตัวแทน ได้แก่

ค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบการปฏิบัติงาน การจ่ายค่าตอบแทนแบบการจูงใจ การให้ผลประโยชน์อื่น ๆ การจ่ายซื้อระบบสารสนเทศในการรวบรวมข้อมูลองค์กรในภาพรวม เป็นต้น (Chong & Law, 2016; Lata & Jiraphatthanaponsin, 2018) ในการนี้ เพื่อบรรเทาปัญหาความไม่สมมาตรของข้อมูลระหว่างบริษัทใหญ่และบริษัทย่อย ผู้บริหารบริษัทย่อยจำเป็นต้องชี้แจงหรือรายงานข้อมูลทางการเงินทั้งหมดต่อบริษัทใหญ่ มิเช่นนั้นอาจถูกมองว่าขาดความโปร่งใส่ และอาจมีเจตนาทุจริตในอนาคตได้

นอกจากนี้ การทบทวนวรรณกรรมในอดีตทำให้พบว่า องค์กรที่ประสบความสำเร็จภายในสถานการณ์ดังกล่าว มักมุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับแผนการจ่ายผลตอบแทนแบบจูงใจเพื่อดึงดูดใจให้ผู้บริหารที่ครอบครองข้อมูลที่มีความลับสูงและมีความสามารถให้คงอยู่และจงรักภักดีต่อองค์กรต่อไป นำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และยิ่งไปกว่านั้น ความไม่สมมาตรของข้อมูลจะผันแปรตามระดับความซับซ้อนของอุตสาหกรรมและความซับซ้อนของกิจการตามลำดับ (Ndofor, Wesley, & Priem, 2013) ทั้งนี้ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการจะเพิ่มสูงขึ้น แม้ว่าผู้บริหารมีความผูกพันต่อองค์กรในระดับต่ำ แต่มีความเชื่อมั่นในแผนการจ่ายค่าตอบแทนแบบจูงใจที่สูงภายใต้สถานการณ์ที่องค์กรมีความไม่สมมาตรของข้อมูลที่ค่อนข้างสูง (Lata & Jiraphatthanaponsin, 2018) และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Chong and Eggleton (2007) ที่พบว่า ผู้บริหารที่มีความผูกพันต่อองค์กรสูงจะสร้างผลประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อองค์กรและมีผลการดำเนินงานที่ดี ไม่ว่าระดับความไม่สมมาตรข้อมูลจะอยู่ในระดับใด และจะมีแผนการจ่ายค่าตอบแทนแบบจูงใจหรือไม่ก็ตาม ในการนี้ Thepphattra (2014) พบว่า การตรวจสอบ การติดตามผลงาน การประกาศข้อบังคับ และการแจ้งผลลัพธ์ทางกฎหมายเมื่อเกิดการทุจริตขึ้นในองค์กร จะช่วยลดความเสี่ยงเรื่องการทุจริตในองค์กรลงได้ ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่าการป้องกันทุจริตสามารถลดความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงินได้ผ่านการจูงใจโดยผลตอบแทน

ดังนั้น จากปัญหาที่เกิดขึ้นจากการที่บริษัทใหญ่หรือผู้บริหารระดับสูงไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลทางการเงินสำคัญทั้งหมดของบริษัทย่อย ซึ่งเรียกว่าความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน โดยข้อมูลการเงินประกอบด้วยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวเงิน การวางแผนงบประมาณและการจัดสรรงบประมาณ ต้นทุนการผลิต และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในบริษัทย่อย รวมทั้งการตัดสินใจของผู้บริหารบริษัทย่อยที่อาจจะเอื้อผลประโยชน์ให้แก่ตนเองมากกว่าผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสียของกิจการโดยรวม ทั้งนี้ เพื่อลดระดับความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงินระหว่างบริษัทใหญ่และบริษัทย่อย ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาอิทธิพลของการป้องกันการทุจริต และการจูงใจโดยให้ผลประโยชน์ที่ส่งผลต่อความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีคำถามงานวิจัยว่า การป้องกันการทุจริตและการจูงใจโดยให้ผลประโยชน์ ส่งผลต่อความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงินอย่างไร โดยผู้วิจัยทำการศึกษากับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพราะกลุ่มตัวอย่างเป็นบริษัทขนาดใหญ่ที่ให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลกิจการ มีมาตรการควบคุมการทุจริตและมีข้อบังคับทางกฎหมายที่รัดกุม ทำให้ได้ผลการศึกษาเชิงประจักษ์และองค์กรขนาดเล็กสามารถนำแนวทางไปใช้ประโยชน์ได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อศึกษาการป้องกันการทุจริตที่ส่งผลต่อความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน

2) เพื่อศึกษาการจูงใจโดยให้ผลประโยชน์ที่ส่งผลต่อความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน

3) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลอิทธิพลของการป้องกันการทุจริตที่ส่งผลต่อความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน โดยมีการจูงใจโดยให้ผลประโยชน์เป็นตัวแปรส่งผ่าน

การทบทวนวรรณกรรม

ทฤษฎีตัวแทน (Agency theory) (Jensen & Meckling, 1976) เป็นแนวคิดที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวการ (principal) กับตัวแทน (agent) หรือ

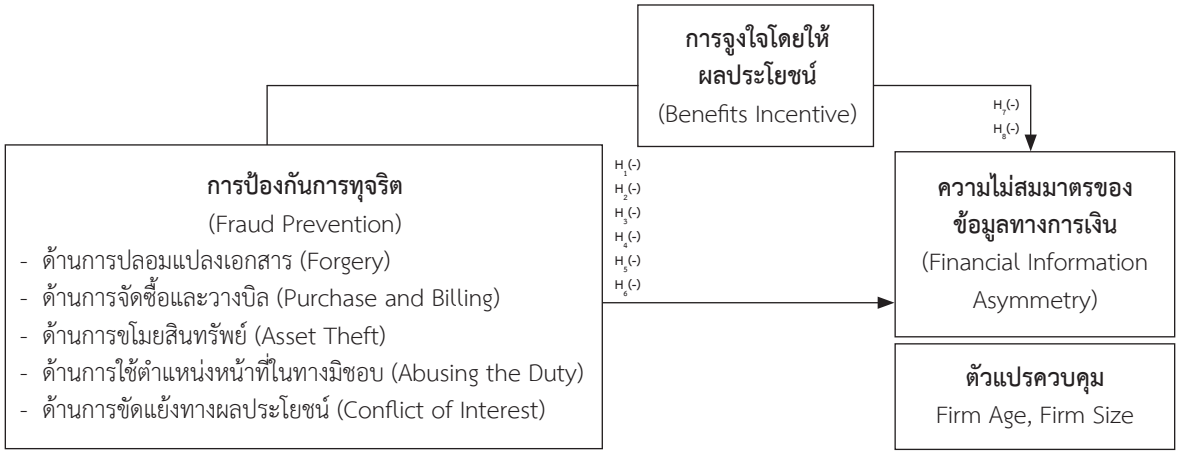
ผู้บริหารที่เป็นตัวแทนของตัวการในการปฏิบัติงานตามขอบเขตที่กำหนด เนื่องจากการดำเนินธุรกิจมีความไม่แน่นอน ตัวการและตัวแทนยอมรับความเสี่ยงได้ไม่เท่ากัน และทั้งสองฝ่ายอาจมีข้อมูลที่ไม่เท่าเทียมกันหรือมีความไม่สมมาตรของข้อมูล จึงอาจเกิดความขัดแย้งขึ้นได้ 2 ประเภท คือ 1) การเลือกไม่พึงประสงค์ (adverse selection) ซึ่งเป็นปัญหาที่ตัวการไม่สามารถแน่ใจว่าตัวแทนที่เลือกเข้ามาปฏิบัติงานตามที่ตนมอบหมายนั้นมีความสามารถที่สอดคล้องกับผลตอบแทนที่ได้รับหรือไม่ และ 2) สภาวะด้านศีลธรรมหรือจริยวิบัติ (moral hazard) ซึ่งเป็นปัญหาที่ตัวการไม่สามารถแน่ใจได้ว่าเมื่อเลือกตัวแทนเข้ามาแล้ว พวกเขาจะใช้ความพยายามสูงสุดในการทำงานหรือไม่ หรือมีการทำงานเต็มประสิทธิภาพหรือไม่

ภายใต้ทฤษฎีตัวแทนจึงมีสมมติฐานที่อยู่เบื้องหลัง คือ ความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ระหว่างผู้บริหารและผู้ถือหุ้นของกิจการ เนื่องจากผู้บริหาร (agent) มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์สูงสุดให้กับตนเองมากกว่ากิจการ โดยไม่คำนึงถึงว่าการกระทำเช่นนั้นจะก่อให้เกิดประโยชน์หรือความมั่งคั่งสูงสุดแก่เจ้าของกิจการหรือตัวการ (principle) หรือไม่ ภายใต้ทฤษฎีตัวแทน สันนิษฐานว่าตัวแทนมีข้อมูลส่วนตัวที่สำคัญที่ไม่สามารถเข้าถึงได้ ดังนั้น สภาวะด้านศีลธรรมหรือจริยวิบัติ (moral hazard) จึงเป็นปัญหาหลักที่เกิดขึ้นเมื่อเจ้าของกิจการไม่สามารถที่จะสังเกตเห็นระดับของความพยายามของตัวแทน จึงเป็นที่ถกเถียงกันว่าตัวแทนพยายามที่จะหลีกเลี่ยงการทำงานจนกว่าจะมีแรงจูงใจเพื่อกระตุ้นความพยายาม

ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงได้นำทฤษฎีตัวแทนมาใช้ในการอธิบายกรอบแนวคิดและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างการป้องกันการทุจริต การจูงใจโดยให้ผลประโยชน์ และความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน เนื่องจากการจ่ายผลตอบแทนเพื่อจูงใจมีความเหมาะสมมากขึ้นเมื่อความไม่สมมาตรของข้อมูลอยู่ในระดับสูง โดยสถานการณ์ดังกล่าวอาจเอื้อให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในพฤติกรรมที่ฉวยโอกาส สิ่งที่ตามมาคือ ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือตัวแทนมีข้อมูลที่มีค่าต่อองค์กรและไม่เต็มใจที่จะเปิดเผยความจริง ในการนี้ การป้องกันการทุจริตและการจูงใจโดยให้ผลประโยชน์สามารถนำมาใช้เพื่อบรรเทาปัญหาที่เกี่ยวข้องและเพิ่มผลงานของผู้บริหารบริษัทย่อย ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อผลการดำเนินงานของบริษัทย่อยในระยะยาว

นอกจากนี้ ยังมีแนวคิดความน่าจะเป็นที่ทำให้เกิดการทุจริต ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ 1) “ความไม่ซื่อสัตย์” เริ่มต้นจากการหวังผลประโยชน์ที่อาจเป็นเงินทอง ทรัพย์สินหรือบริการ อย่างน้อยที่สุดก็อาจสร้างความเสียหายแก่องค์กร ความไม่ซื่อสัตย์มีส่วนสำคัญที่ผลักดันให้บุคคลทำการทุจริตได้ โดยบุคคลเหล่านั้นจะเปรียบเทียบผลตอบแทนกับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น 2) “โอกาส” คือ ช่องทาง ช่วงเวลา จังหวะที่กระตุ้นให้เกิดการทุจริตได้ โดยโครงสร้างขององค์กรและกระบวนการบริหารงานที่ไม่รัดกุมย่อมมีความสัมพันธ์กับการสบโอกาสที่ก่อการทุจริต การขาดมาตรการรักษาความปลอดภัยที่รัดกุม รวมทั้งการควบคุมและการตรวจสอบภายในที่ขาดประสิทธิภาพ และ 3) “การจูงใจ” ซึ่งเป็นมูลเหตุจูงใจทำให้บุคคลกระทำผิด โดยบุคคลที่ไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตอยู่แล้วแทบไม่ต้องมีสิ่งจูงใจหรือมีสิ่งจูงใจเพียงเล็กน้อยก็สามารถกระทำผิดได้ ตรงกันข้ามกับบุคคลที่มีจริยธรรมสูงย่อมต้องมีมูลเหตุจูงใจที่มีอิทธิพลมากพอจึงจะหันไปกระทำผิดได้

ภายใต้ทฤษฎีตัวแทน และแนวคิดความน่าจะเป็นที่ทำให้เกิดการทุจริต ผู้วิจัยสามารถกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างการป้องกันการทุจริต การจูงใจโดยให้ผลประโยชน์และความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน ตามกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการป้องกันการทุจริตที่ส่งผลต่อการลดลงของความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน โดยมีการจูงใจโดยให้ผลประโยชน์เป็นตัวแปรส่งผ่าน

การป้องกันการทุจริต (Fraud prevention)

การป้องกันการทุจริต หมายถึง กลไกการสร้างความโปร่งใสในองค์กร การกระตุ้นให้บุคลากรในองค์กรมีความซื่อสัตย์ สุจริต และไม่กระทำการใด ๆ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเอง และบุคคลที่เกี่ยวโยงกัน รวมไปถึงต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด ไม่เรียกร้องหรือให้การสนับสนุนการกระทำผิด ไม่รับสินบนหรือก่อการทุจริตทุกรูปแบบไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม (Cumming et al., 2020; Phinicharomna, 2017; Rezaee, 2005) ประกอบด้วยตัววัด 5 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการปลอมแปลงเอกสาร (forgery) เป็นการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดการทำ ใช้ หรือแปลงซึ่งวัตถุ ตัวเลขหรือเอกสารใด ๆ ภายในวัตถุประสงค์เพื่อการหลอกลวง แบบฟอร์มเอกสารถูกเก็บไว้ในที่ปลอดภัย และการเบิกจ่ายผ่านการอนุมัติอย่างครบถ้วน 2) ด้านการจัดซื้อและวางบิล (purchase and billing) เป็นการสร้างมาตรการป้องกันการทุจริตในกระบวนการจัดหาวัตถุดิบต่าง ๆ การจัดซื้อ การคัดเลือกผู้จำหน่ายหลักมีการแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบชัดเจน มีการตรวจสอบเอกสารหลักฐานทางการค้าที่เกี่ยวข้องที่รัดกุม มีวงจรกระบวนการทำงานทั้งระบบที่ชัดเจนและพนักงานเข้าใจตรงกัน มีการตรวจสอบการจัดซื้อที่ผิดปกติ มีผู้อนุมัติรายฝ่าย และมีการสอบทานใบสำคัญจ่ายหรือเอกสารการจ่ายเงินเป็นประจำ 3) ด้านการขโมยสินทรัพย์ (asset theft) เป็นการสร้างกลไกเพื่อไม่ให้มีหรือลดโอกาสการขโมยสินค้าหรือสินทรัพย์ ยักยอกหรือแสวงหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินหรือทรัพยากรซึ่งเป็นขององค์กร สอบทานยอดยกมาและยอดคงเหลือของสินค้า ตรวจสอบรายการการขายออก จัดทำรายงานสินค้าขาดหรือเกิน และกำหนดให้มีอำนาจอนุมัติก่อนนำสินทรัพย์ออกนอกองค์กร 4) ด้านการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในทางมิชอบ (abusing the duty) เป็นการป้องกันการใช้อำนาจหน้าที่งานเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ที่มิควรแก่ตนเอง และ 5) ด้านการขัดแย้งทางผลประโยชน์ (conflict of interest) เป็นการลดโอกาสและป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลทั้งภายในและภายนอกองค์กร สร้างกลไกหรือกำหนดมาตรการควบคุมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารงานที่นำผลประโยชน์ส่วนตัวมาเป็นส่วนประกอบการตัดสินใจที่ส่งผลต่อองค์กร ผู้บริหารและพนักงานในองค์กรไม่ใช้อำนาจหน้าที่เอื้อประโยชน์แก่ตนเองและเครือญาติ ซึ่งการกระทำดังกล่าวอาจเกิดขึ้นทั้งเจตนาหรือไม่เจตนาซึ่งก่อให้เกิดผลเสียกับองค์กร

จากการทบทวนวรรณกรรมในอดีต Phinicharomna (2017) ระบุว่า การทุจริตเป็นการกระทำที่แสดงถึงเจตนาล่อลวงปกปิด ไม่ว่าจะโดยวิธีการใดในการจัดทำเอกสารหรือว่าคำพูดเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ และเกิดความเสียหายแก่ผู้ถูกกระทำ Thepphattra

(2014) ระบุว่า การทุจริตเป็นการกระทำที่ไม่ซื่อสัตย์จงใจหลอกลวงเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ที่มิควรได้ รวมทั้งการตั้งใจบิดเบือนการเสนอความจริง เช่น การปรับเปลี่ยนตัวเลขทางบัญชี เอกสารอย่างไม่ถูกต้องไม่ครบถ้วน การบันทึกบัญชีโดยไม่มีหลักฐานประกอบ หรือความตั้งใจหรือเจตนาบิดเบือนข้อมูลในรายงานทางการเงินขององค์กร เพื่อหวังผลประโยชน์ในรูปของค่าตอบแทนที่เพิ่มขึ้น การเลื่อนตำแหน่ง การให้โบนัส หรือผลประโยชน์อื่น นอกจากนี้ อาจรวมถึงการใช้ทรัพย์สินขององค์กรไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว

Comptroller General's Department, Government Audit Supervision Division (2013) ระบุว่าแนวทางการป้องการทุจริตประกอบด้วย 2 ส่วน คือ การป้องกันการทุจริตและการตรวจสอบการทุจริต เป็นการป้องกันสิ่งที่อาจเกิดขึ้นและสามารถตรวจสอบย้อนหลังเมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้น และการใช้วิจารณญาณหรือการคาดเหตุการณ์โดยตนเองต้องอาศัยประสบการณ์ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานโดยศึกษาจากตัวอย่างการทุจริตที่เกิดขึ้นในอดีต ทั้งนี้ Yao, Kam, and Chan (2007) พบว่า อุปสรรคของการแบ่งปันข้อมูลในองค์กรจนก่อให้เกิดความไม่สมมาตรของข้อมูลภายในองค์กร คือ การไม่มีรางวัลจูงใจ ไม่มีเวลา และมีวัฒนธรรมการแบ่งปันความรู้ที่อ่อนแอ สอดคล้องกับ Ardichvili (2008) ที่พบว่า ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการถ่ายโอนข้อมูลในองค์กร คือ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กระบวนการทำงาน เทคโนโลยี และวัฒนธรรมองค์กร โดย Tabrizi and Morgan (2014) ระบุว่า ปัจจัยพื้นฐานที่สนับสนุนการแบ่งปันความรู้ในองค์กร ได้แก่ ค่าตอบแทน รางวัลจูงใจ ภาวะผู้นำ โครงสร้าง และระดับความซับซ้อนของกระบวนการทำงาน และ Jongprakitpong (2018) ยังพบว่า การควบคุมการทุจริต โดยการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันการทุจริตอย่างเคร่งครัดก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน จึงนำมาสู่การตั้งสมมติฐานที่ 1-6 ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 การป้องกันการทุจริตส่งผลให้ความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงินลดลง

สมมติฐานที่ 2 การป้องกันการทุจริตด้านการปลอมแปลงเอกสารส่งผลให้ความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงินลดลง

สมมติฐานที่ 3 การป้องกันการทุจริตด้านการจัดซื้อและวางบิลส่งผลให้ความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงินลดลง

สมมติฐานที่ 4 การป้องกันการทุจริตด้านการขโมยสินทรัพย์ส่งผลให้ความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงินลดลง

สมมติฐานที่ 5 การป้องกันการทุจริตด้านการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในทางมิชอบส่งผลให้ความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงินลดลง

สมมติฐานที่ 6 การป้องกันการทุจริตด้านการขัดแย้งทางผลประโยชน์ส่งผลให้ความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงินลดลง

การจูงใจโดยให้ผลประโยชน์ (Benefits incentive)

การจูงใจโดยให้ผลประโยชน์เป็นกระบวนการกระตุ้นพฤติกรรมที่อยู่ภายในตัวบุคคลให้เกิดแรงขับเคลื่อนการปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ จงรักภักดีต่อองค์กร มีความทุ่มเทในการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ และสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ แบ่งปันข้อมูลเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ในองค์กร รวมถึงการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงาน (Chong & Law, 2016; Sprinkle, 2000; Thuwa-Sujirek, 2013) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านผลตอบแทนและผลประโยชน์เกื้อกูล (benefits and compensation) เกี่ยวข้องกับการจ่ายค่าจ้าง ผลตอบแทนหรือสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อการยังชีพ และเหมาะสมกับความสามารถในการปฏิบัติงานในหน้าที่ 2) ด้านความต้องการก้าวหน้าและอำนาจ (power and progress) เป็นการกำหนดแผนการพิจารณาความดีความชอบของผู้ใต้บังคับบัญชาในองค์กร หรือกำหนดนโยบายสนับสนุนความก้าวหน้าและอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ตลอดจนโอกาสพัฒนาการทำงานอย่างต่อเนื่อง 3) ด้านความมีอิสระ (freedom) คือ การมอบหมายให้แต่ละส่วนงานรับผิดชอบการทำงานโดยไม่มีเงื่อนไขมากนัก และต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตกฎเกณฑ์ขององค์กร เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนสามารถแสดงความคิดเห็นและความสามารถได้อย่างเต็มที่ มีบรรยากาศการทำงานที่ไม่ต้องขึ้นตรงต่อใครมากนัก และสามารถควบคุมแนวทางการบริหารงานได้เอง

4) ด้านความท้าทายในงาน (work challenge) เป็นการเปิดโอกาสให้พนักงานที่มีความรู้ความสามารถแสดงความสามารถในงานยาก มอบหมายงานที่ท้าทายโดยองค์กรคาดหวังผลความสำเร็จสูงสุด และ 5) ด้านความสัมพันธ์ (relationship) เป็นการสร้างการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และผู้ใต้บังคับบัญชา มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในระหว่างการทำงาน

ในการนี้ Chong and Law (2016) พบว่า ความเชื่อมั่นต่อแผนการจ่ายค่าตอบแทนแบบจูงใจนำไปสู่ความไว้วางใจผู้ควบคุมงานที่สูงขึ้น ซึ่งส่งผลให้พนักงานมีความผูกพันต่อองค์กรเพิ่มสูงขึ้นและมีผลการปฏิบัติงานดีขึ้น ทั้งนี้ Kammark (2012) พบว่า แรงจูงใจเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และ Thuwa-Sujirek (2013) พบว่า แรงจูงใจในการทำงานทำให้พนักงานรู้สึกพึงพอใจในการทำงาน มีทัศนคติที่ดีในการทำงาน และมุ่งมั่นตั้งใจทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร จึงนำมาสู่การตั้งสมมติฐานที่ 7-8 ดังนี้

สมมติฐานที่ 7 การจูงใจโดยให้ผลประโยชน์ส่งผลต่อความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน

สมมติฐานที่ 8 อิทธิพลของการป้องกันการทุจริตส่งผลต่อความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน โดยมีการจูงใจโดยให้ผลประโยชน์เป็นตัวแปรส่งผ่าน

ความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน (Financial information asymmetry)

ความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน หมายถึง สถานการณ์ที่ตัวแทน (ผู้ใต้บังคับบัญชา) ครอบครองข้อมูลของกิจการหรือมีข้อมูลความลับในงานมากกว่าเจ้าของหรือผู้บริหารระดับสูงที่เกี่ยวข้องกับงานที่พวกเขารับผิดชอบอยู่โดยข้อมูลดังกล่าวอาจรวมถึงความรู้ข้อมูลปัจเจกบุคคล ข้อมูลข่าวสารที่เป็นความลับและแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่ใช้ในการบริหารงานภายในและแก้ไขปัญหา โดยเป็นข้อมูลที่ตัวแทนครอบครองและยากที่ผู้บริหารระดับสูงหรือบริษัทใหญ่จะเข้าถึง (Chong & Law, 2016; Lata & Jiraphatthanaponsin, 2018; Ndofor et al., 2013) ทั้งนี้ ข้อมูลที่ถูกครอบครองโดยตัวแทน (ผู้ใต้บังคับบัญชา) และอาจนำมาซึ่งการทุจริต ประกอบไปด้วย 1) ข้อมูลทางการเงินของส่วนงาน เป็นการครอบครองข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณการเงิน การบัญชี สินทรัพย์ หนี้สิน ผลกำไรขาดทุน และค่าใช้จ่ายของส่วนงานในบริษัทย่อยทั้งในส่วนที่ต้องเปิดเผยตามกฎหมายและการบริหารงานภายใน เป็นต้น 2) ข้อมูลการบริหารงานภายใน เป็นการครอบครองข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การตัดสินใจ การคัดเลือกบุคลากร การจัดหาผู้จำหน่ายหรือผู้รับเหมาก่อสร้าง การจัดซื้อวัตถุดิบ เป็นต้น และ 3) ข้อมูลความลับส่วนบุคคล เป็นความรู้เฉพาะตัวที่เกิดจากสัญชาตญาณเชิงลึก ลางสังหรณ์ ประสบการณ์ ความเชื่อ การเรียนรู้หรือความคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน รวมถึงความรู้ที่ได้จากการสังเกต การสนทนา การฝึกฝนซึ่งยากในการแบ่งปัน ซึ่งสามารถสร้างความได้เปรียบให้แก่องค์กร

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งได้จากฐานข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (www.set.or.th) ประจำปี พ.ศ. 2562 โดยมีจำนวนบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) และตลาดหลักทรัพย์ MAI ทั้งสิ้น 749 กิจการ โดยตัดกิจการที่มีข้อมูลไม่ครบถ้วนออก กำหนดขนาดตัวอย่างตามสูตร Yamane (1973) ได้ทั้งหมดอย่างน้อย 261 กิจการ โดยกำหนดให้ขนาดประชากร (N) มีค่าเท่ากับ 749 กิจการ และความคลาดเคลื่อนของประชากรที่ยอมรับได้ (e) มีค่าเท่ากับ 0.05

ดังนั้น บริษัทที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้มีจำนวน 388 ตัวอย่าง จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) จำนวน 276 ตัวอย่าง และตลาดหลักทรัพย์ MAI จำนวน 112 ตัวอย่าง หน่วยในการวิเคราะห์เป็นองค์กร โดยผู้บริหารองค์กร ผู้บริหารฝ่ายบัญชี และนักบัญชีอาวุโส เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และทางอีเมล (e-mail) จำนวน 749 ชุด ซึ่งจากงานวิจัย

ของ Aaker, Kummar, and Day (2001) ระบุว่า อัตราการตอบกลับ (response rate) ร้อยละ 20.00 เป็นอัตราการตอบกลับที่ยอมรับได้ ผู้วิจัยจึงทำการเทียบบัญญัติไตรยางศ์จากขนาดตัวอย่างอย่างน้อย 261 กิจการ ทำให้ได้ขนาดตัวอย่างที่ต้องส่งแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 1,305 กิจการ แต่เนื่องจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีจำนวนเพียง 749 กิจการ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงส่งแบบสอบถามเท่ากับจำนวนประชากรที่ได้จากฐานข้อมูล และได้รับแบบสอบถามตอบกลับมาทั้งสิ้น 390 ชุด โดยนำมาใช้ในการวิเคราะห์จำนวน 388 ชุด ทั้งนี้เพราะมีแบบสอบถาม จำนวน 2 ชุด ที่มีข้อมูลไม่ครบถ้วน คิดเป็นอัตราตอบกลับ ร้อยละ 52.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ระบุไว้

ผู้วิจัยทดสอบความอคติในการตอบ (non-response bias) โดยเปรียบเทียบลักษณะของกิจการของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตอบก่อน จำนวน 194 ฉบับ และกลุ่มตอบภายหลัง จำนวน 194 ฉบับ โดยใช้สถิติที (t-test) ในการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 กลุ่ม เกี่ยวกับระยะเวลาในการดำเนินงาน ทุนจดทะเบียนในการดำเนินงาน จำนวนพนักงานในองค์กร รายได้เฉลี่ยต่อปี และสินทรัพย์รวมขององค์กร ผลการทดสอบพบว่า ลักษณะของกิจการกลุ่มตอบก่อนและตอบภายหลังไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ข้อมูลที่ได้รับไม่มีปัญหาความอคติในการตอบ (Armstrong & Overton, 1977)

การวัดค่าตัวแปร 1) การป้องกันการทุจริต (fraud prevention) เป็นตัวแปรอิสระ (independent variable) ประกอบไปด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการปลอมแปลงเอกสาร (forgery) ด้านการจัดซื้อและวางบิล (purchase and billing) การขโมยสินทรัพย์ (asset theft) ด้านการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในทางมิชอบ (abusing the duty) และด้านการขัดแย้งทางผลประโยชน์ (conflict of interest) มีข้อคำถามที่ใช้วัดค่าตัวแปรจำนวน 30 ข้อ 2) การจูงใจโดยให้ผลประโยชน์ (benefits incentive) เป็นตัวแปรส่งผ่าน (mediator variable) ประกอบไปด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านผลตอบแทนและผลประโยชน์เกื้อกูล (benefits and compensation) ด้านความต้องการก้าวหน้าและอำนาจ (power and progress) ด้านความมีอิสระ (freedom) ด้านความท้าทายในงาน (work challenge) และด้านความสัมพันธ์ (relationship) มีข้อคำถามที่ใช้วัดค่าตัวแปร จำนวน 25 ข้อ 3) ความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน (financial information asymmetry) เป็นตัวแปรตาม (dependent variable) ประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านข้อมูลทางการเงินของส่วนงาน (segment disclosures) ด้านข้อมูลการบริหารงานภายใน (internal management information) และข้อมูลความลับส่วนบุคคล (personal information) มีข้อคำถามที่ใช้วัดค่าตัวแปรจำนวน 30 ข้อ 4) ระยะเวลาในการดำเนินงาน (firm age) และขนาดของกิจการ (firm size) เป็นตัวแปรควบคุม (control variables) เนื่องจากเป็นตัวแปรที่มีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม (Lau, Wong, & Eggleton, 2008; Marc, Peljhan, Ponikvar, Sobota, & Tekavcic, 2010; Lata & Ussahawanitchakit, 2015; Lata, 2020) โดยระยะเวลาในการดำเนินงาน (firm age) หมายถึง ประสบการณ์ในการดำเนินงานของกิจการ ซึ่งสามารถวัดค่าได้จากระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจตั้งแต่เริ่มจดทะเบียน (0 = มีระยะเวลาในการจดทะเบียนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี และ 1 = มีระยะเวลาในการจดทะเบียนมากกว่า 10 ปี) ขนาดของกิจการ (firm size) วัดค่าจากทุนจดทะเบียนในการดำเนินงานโดยปรับเป็นค่า dummy (0 = น้อยกว่าหรือเท่ากับ 500,000,000 บาท และ 1 = มากกว่า 500,000,000 บาท)

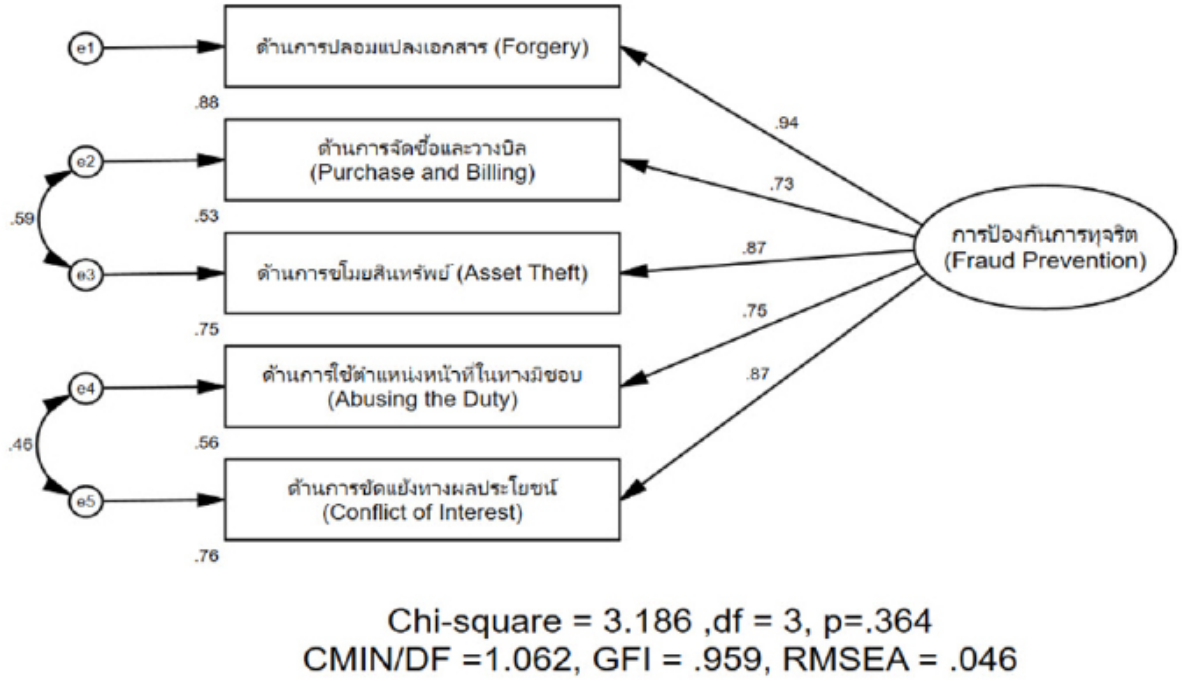
เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากทฤษฎีตัวแทน และความหมายของตัวแปรที่ปรับใหม่ รวมถึงนำมาจากงานวิจัยที่ผ่านมา โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 6 ตอน ตอนแรกเป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะการดำเนินงานขององค์กร ตอนที่ 3 ถึงตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต การจูงใจโดยให้ผลประโยชน์ และความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน โดยเป็นข้อคำถามแบบประเมินค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (5 points likert's scale) เรียงลำดับจาก 1 (ระดับความสำคัญน้อยที่สุด) ถึง 5 (ระดับความสำคัญมากที่สุด) จำนวน 75 ข้อ ส่วนตอนที่ 6 เป็นการให้ข้อเสนอแนะ

คุณภาพของเครื่องมือการวิจัย ผลการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของเนื้อหาหรือจุดประสงค์ (Index of item-Objective Congruence: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน ได้ค่า IOC 0.67 - 1.00 ความสอดคล้องของเนื้อหาหรือจุดประสงค์ได้ค่าเท่ากับ 0.99 และตรวจสอบคุณภาพด้วยการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity) ในลักษณะความเที่ยงตรงเชิงเหมือน (convergent validity) ผลการทดสอบพบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) ของตัวแปรมีค่าระหว่าง 0.566 - 0.960 ซึ่งมากกว่า 0.40 และอยู่ในเกณฑ์ที่รับได้ตาม Hair, Black, Babin, and Anderson (2010) จากนั้นผู้วิจัยตรวจสอบความเชื่อมั่น (reliability) และพบว่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) อยู่ระหว่าง 0.84-0.97 ซึ่งมากกว่า 0.70 ตามเกณฑ์ที่รับได้ของ Nunnally and Bernstein (1994) ผลความเที่ยงตรงและค่าความเชื่อมั่นเป็นไปดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น

ตัวแปร	n	ข้อ	IOC	ความตรง (validity) (factor loadings)	ความเชื่อมั่น reliability (cronbach's alpha)
การป้องกันการทุจริต (fraud prevention)	**30**	**30**	**1.00**	**0.728 - 0.939**	**0.96**
1) ด้านการปลอมแปลงเอกสาร (forgery)	30	6	1.00	0.754 - 0.854	0.85
2) ด้านการจัดซื้อและวางบิล (purchase and billing)	30	6	1.00	0.809 - 0.890	0.87
3) ด้านการขโมยสินทรัพย์ (asset theft)	30	7	1.00	0.785 - 0.832	0.88
4) ด้านการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในทางมิชอบ (abusing the duty)	30	6	1.00	0.872 - 0.887	0.84
5) ด้านการขัดแย้งทางผลประโยชน์ (conflict of interest)	30	5	1.00	0.795 - 0.869	0.87
การจูงใจโดยให้ผลประโยชน์ (benefits incentive)	**30**	**25**	**0.67 - 1.00**	**0.728 - 0.968**	**0.96**
ความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน (financial information asymmetry)	**30**	**30**	**0.67 - 1.00**	**0.566 - 0.960**	**0.97**

ความตรงเชิงโครงสร้างของตัวแปรการป้องกันการทุจริต (fraud prevention) วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัวแปร ได้แก่ ด้านการปลอมแปลงเอกสาร (forgery) ด้านการจัดซื้อและวางบิล (purchase and billing) ด้านการขโมยสินทรัพย์ (asset theft) ด้านการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในทางมิชอบ (abusing the duty) และด้านการขัดแย้งทางผลประโยชน์ (conflict of interest) ผลการตรวจสอบความสอดคล้องหรือความตรงตามทฤษฎีของโมเดลการวัดการป้องกันการทุจริตกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาจากค่าความน่าจะเป็นของไค-สแควร์ (CMIN-ρ) เท่ากับ 0.364 มากกว่า 0.05 แสดงว่า โมเดลนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (X^2/df) เท่ากับ 1.062 มีค่าน้อยกว่า 2 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ 0.959 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.900 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของการประมาณค่าความคลาดเคลื่อน (RMSEA) เท่ากับ 0.046 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.080 จึงสรุปได้ว่าสถิติทั้ง 4 ค่า ผ่านเกณฑ์ประเมิน ดังรายละเอียดผลการวิเคราะห์แสดงดังภาพที่ 2 และในตารางที่ 2

ภาพที่ 2 ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดการป้องกันการทุจริต

ตารางที่ 2 ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดการป้องกันการทุจริต

ตัวแปรแฝง (latent variable)	ตัวแปรสังเกตได้ (observed variables)	ค่าพารามิเตอร์ (parameter estimate)			R^2	C.R.	p-value
		standardized	unstandardized	S.E.			
การป้องกันการทุจริต (fraud prevention)	1) ด้านการปลอมแปลงเอกสาร (forgery)	0.939	1.000	-	0.881	-	-
	2) ด้านการจัดซื้อและวางบิล (purchase and billing)	0.728	0.724	0.148	0.530	4.875	***
	3) ด้านการขโมยสินทรัพย์ (asset theft)	0.866	1.026	0.149	0.750	6.880	***
	4) ด้านการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในทางมิชอบ (abusing the duty)	0.752	0.812	0.158	0.565	5.141	***
	5) ด้านการขัดแย้งทางผลประโยชน์ (conflict of interest)	0.869	1.137	0.165	0.755	6.902	***

C.R. คือ t (critical ratio), *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากตารางที่ 2 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานของตัววัดการป้องกันการทุจริต (fraud prevention) พบว่า ทุกตัวแปรสังเกตได้มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเป็นบวก มีค่าอยู่ระหว่าง 0.728 - 0.939 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($p < 0.01$) โดยสามารถเรียงน้ำหนักองค์ประกอบในรูปของคะแนนมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้จากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการปลอมแปลงเอกสาร (forgery) มีค่าน้ำหนัก (factor loadings) 0.939 ($R^2 = 0.881$) ด้านการขัดแย้งทางผลประโยชน์ (conflict of interest) มีค่าน้ำหนัก (factor loadings) 0.869 ($R^2 = 0.755$) ด้านการขโมยสินทรัพย์ (asset theft) มีค่าน้ำหนัก (factor loadings) 0.866 ($R^2 = 0.750$) ด้านการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในทางมิชอบ (abusing the duty) มีค่าน้ำหนัก (factor loadings) 0.752 ($R^2 = 0.565$) และด้านการจัดซื้อและวางบิล (purchase and billing) มีค่าน้ำหนัก (factor loadings) 0.728 ($R^2 = 0.530$) ตามลำดับ

สถิติที่ใช้ในการทดสอบ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์เส้นทาง (path analysis) และใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามในการทดสอบสมมติฐานทั้งหมด โดยตัวแปรมีลักษณะเป็นมาตรวัดแบบอันตรภาค (interval scale) (Hair et al., 2010) และสามารถเขียนความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามเป็นสมการทางสถิติได้ ดังนี้

$$\text{Equation 1: FIA} = \alpha_1 + \beta_1 FP + \beta_2 FA + \beta_3 FS + \varepsilon_1 \quad (1)$$

$$\text{Equation 2: FIA} = \alpha_2 + \beta_4 FG + \beta_5 PB + \beta_6 AT + \beta_7 AD + \beta_8 CI + \beta_9 FA + \beta_{10} FS + \varepsilon_2 \quad (2)$$

$$\text{Equation 3: FIA} = \alpha_3 + \beta_{11} BI + \beta_{12} FA + \beta_{13} FS + \varepsilon_3 \quad (3)$$

โดยกำหนดให้

FIA = ความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน (Financial Information Asymmetry)

FP = การป้องกันการทุจริต (Fraud Prevention)

FG = ด้านการปลอมแปลงเอกสาร (Forgery)

PB = ด้านการจัดซื้อและวางบิล (Purchase and Billing)

AT = ด้านการขโมยสินทรัพย์ (Asset Theft)

AD = ด้านการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในทางมิชอบ (Abusing the Duty)

CI = ด้านการขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of Interest)

BI = การจูงใจโดยให้ผลประโยชน์ (Benefits Incentive)

FA = ระยะเวลาในการดำเนินงาน (Firm Age) วัดจากระยะเวลาในการดำเนินงานโดยปรับเป็นค่า dummy (0 = กิจการที่มีระยะเวลาในการจดทะเบียนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี และ 1 = กิจการที่มีระยะเวลาในการจดทะเบียนมากกว่า 10 ปี)

FS = ขนาดของกิจการ (Firm Size) วัดค่าจากทุนจดทะเบียนในการดำเนินงานโดยปรับเป็นค่า dummy (0 = น้อยกว่าหรือเท่ากับ 500,000,000 บาท และ 1 มากกว่า 500,000,000 บาท)

ε = ค่าความคลาดเคลื่อน (error term)

α = ค่าคงที่ (constant)

β = ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (coefficient)

ผลการศึกษา

ด้านลักษณะทั่วไปขององค์กร พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) (ร้อยละ 71.13) รองลงมา คือ ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) (ร้อยละ 28.87) มีระยะเวลาในการดำเนินงานมากกว่า 10 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 54.12) รองลงมา คือ ระยะเวลาในการดำเนินงาน 5–10 ปี (ร้อยละ 30.93) และน้อยที่สุด คือ ระยะเวลาในการดำเนินงานน้อยกว่า 5 ปี (ร้อยละ 14.95) มีทุนจดทะเบียนในการดำเนินงานมากที่สุด คือ 100,000,000 - 500,000,000 บาท (ร้อยละ 42.78) รองลงมา คือ ทุนจดทะเบียนในการดำเนินงานน้อยกว่า 100,000,000 บาท (ร้อยละ 28.87) และน้อยที่สุด คือ ทุนจดทะเบียนในการดำเนินงานมากกว่า 500,000,000 บาท (ร้อยละ 28.35)

การป้องกันการทุจริตโดยรวมอยู่ในระดับความสำคัญมาก ($\overline{X}$ = 4.14; S.D. = 0.57) สำหรับผลรายด้านพบว่า ด้านการจัดซื้อและวางบิลมีความสำคัญในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.22; S.D.= 0.64) ด้านการปลอมแปลงเอกสารมีความสำคัญในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.17; S.D.= 0.63) ด้านการขโมยสินทรัพย์มีความสำคัญในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.16; S.D.= 0.63) ด้านการขัดแย้งทางผลประโยชน์มีความสำคัญในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.07; S.D.= 0.79) และด้านการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในทางมิชอบมีความสำคัญในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.07; S.D. = 0.68) ส่วนการจูงใจโดยให้ผลประโยชน์โดยรวม อยู่ในระดับความสำคัญมาก ($\overline{X}$ = 4.13; S.D. = 0.53) และความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงินโดยรวม อยู่ในระดับความสำคัญมาก ($\overline{X}$ = 4.04; S.D. = 0.68)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงินและการป้องกันการทุจริต

ตัวแปร	ความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน	การป้องกันการทุจริต	การจูงใจโดยให้ผลประโยชน์	ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ขนาดของกิจการ
$\overline{X}$	4.04	4.14	4.13	n/a	n/a
S.D.	0.68	0.57	0.53	n/a	n/a
ความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน	1				
การป้องกันการทุจริต	-0.131***	1			
การจูงใจโดยให้ผลประโยชน์	-0.120**		1		
ระยะเวลาในการดำเนินงาน	-0.097	-0.009	-0.043	1	
ขนาดของกิจการ	-0.023	0.015	0.031	0.102**	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

n/a คือ ค่าที่หาไม่ได้เนื่องจากเป็นตัวแปรหุ่น (dummy variable) ตัวแปรที่ถูกกำหนดให้มี 2 ค่า คือ 0 และ 1

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงินและมิติของการป้องกันการทุจริต

ตัวแปร	ความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน	ด้านการปลอมแปลงเอกสาร	ด้านการจัดซื้อและวางบิล	ด้านการขโมยสินทรัพย์	ด้านการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในทางมิชอบ	ด้านการขัดแย้งทางผลประโยชน์	ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ขนาดของกิจการ
$\overline{X}$	4.04	4.17	4.22	4.16	4.07	4.07	n/a	n/a
S.D.	0.68	0.63	0.64	0.63	0.68	0.79	n/a	n/a
ความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน	1							
ด้านการปลอมแปลงเอกสาร	-0.148***	1						
ด้านการจัดซื้อและวางบิล	-0.130**	0.771***	1					
ด้านการขโมยสินทรัพย์	-0.072	0.763***	0.767***	1				
ด้านการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในทางมิชอบ	-0.122**	0.637***	0.588***	0.567***	1			
ด้านการขัดแย้งทางผลประโยชน์	-0.087	0.595***	0.488***	0.564***	0.772***	1		
ระยะเวลาในการดำเนินงาน	-0.097	0.051	0.013	-0.104**	0.047	-0.035	1	
ขนาดของกิจการ	-0.023	-0.004	0.001	0.004	0.060	0.003	0.102**	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

n/a คือ ค่าที่หาไม่ได้เนื่องจากเป็นตัวแปรหุ่น (dummy variable) ตัวแปรที่ถูกกำหนดให้มี 2 ค่า คือ 0 และ 1

ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามในตารางที่ 3 มีทิศทางความสัมพันธ์ในลักษณะตรงกันข้ามหรือเป็นลบ มีค่าระหว่าง -0.131 และ -0.120 ตามลำดับ ส่วนค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระในตารางที่ 4 มีทิศทางความสัมพันธ์เป็นบวก มีค่าอยู่ระหว่าง 0.488 - 0.772 ซึ่งส่วนใหญ่มีค่าต่ำกว่า 0.80 จากการตรวจสอบพบว่า VIF ในสมการที่ 1 มีค่า VIF สูงสุด = 1.011 สมการที่ 2 = ค่า VIF สูงสุด 3.420 และสมการที่ 3 ค่า VIF สูงสุด = 1.013 ซึ่งน้อยกว่า < 10 (Hair et al., 2010) ดังนั้น ในการทดสอบชุดสมการนี้จึงไม่พบปัญหาความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรอิสระ (multicollinearity)

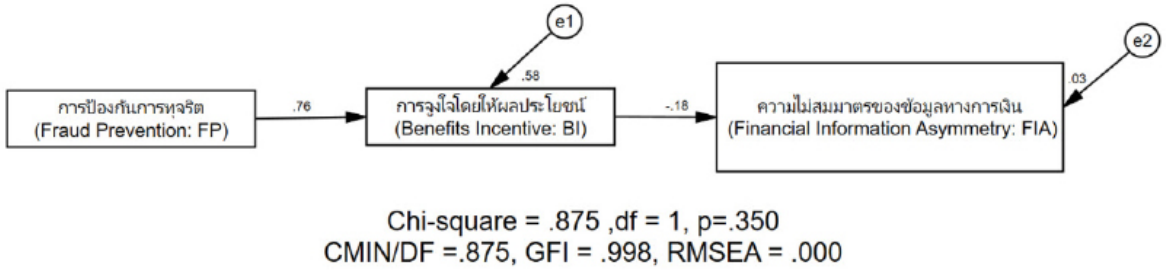
ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม		
	ความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน (Financial Information Asymmetry: FIA)		
	(สมการที่ 1)	(สมการที่ 2)	(สมการที่ 3)
ค่าคงที่	0.340	0.272	0.345
	(0.231)	(0.235)	(0.231)
การป้องกันการทุจริต: H1 (Fraud Prevention: FP)	**- 0.132*** **		
	(0.050)		
ด้านการปลอมแปลงเอกสาร: H2 (Forgery: FG)		**- 0.158***	
		(0.093)	
ด้านการจัดซื้อและวางบิล: H3 (Purchase and Billing: PB)		- 0.084	
		(0.090)	
ด้านการขโมยสินทรัพย์: H4 (Asset Theft: AT)		0.116	
		(0.091)	
ด้านการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในทางมิชอบ: H5 (Abusing the Duty: AD)		- 0.053	
		(0.087)	
ด้านการขัดแย้งทางผลประโยชน์: H6 (Conflict of Interest: CI)		- 0.011	
		(0.083)	
การจูงใจโดยให้ผลประโยชน์: H7 (Benefits Incentive: BI)			**- 0.124****
			(0.050)
ตัวแปรควบคุม (control variables)			
ระยะเวลาในการดำเนินงาน (Firm Age: FA)	**- 0.194***	- 0.145	**- 0.203****
	(0.101)	(0.105)	**(0.102)**
ขนาดของกิจการ (Firm Size: FS)	- 0.024	- 0.029	- 0.019
	(0.107)	(0.108)	(0.108)
F	**3.549**	**2.039**	**3.261**
R^2	**0.027**	**0.036**	**0.025**
Adjusted R^2	**0.019**	**0.018**	**0.017**
Maximum VIF	**1.011**	**3.420**	**1.013**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
ตารางแสดงค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยอยู่ในรูปแบบคะแนนดิบ (beta coefficients) และ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (standard errors) แสดงอยู่ในวงเล็บ

จากตารางที่ 5 การทดสอบสมมติฐานที่ 1-7 ผลการศึกษาพบว่า การป้องกันการทุจริตโดยรวมส่งผลทางลบต่อความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (β_1 = -0.132, p < 0.01) ดังนั้น **สมมติฐานที่ 1** ได้รับการสนับสนุนเป็นไปตามที่ตั้งไว้ ว่าการป้องกันการทุจริตส่งผลให้ความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงินลดลง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การป้องกันการทุจริต ด้านการปลอมแปลงเอกสาร ส่งผลทางลบต่อความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (β_4 = -0.158, p < 0.10) ดังนั้น **สมมติฐานที่ 2** ได้รับการสนับสนุนเป็นไปตามที่ตั้งไว้ ผลในตารางที่ 5 ยังพบว่า การจูงใจโดยให้ผลประโยชน์ส่งผลทางลบต่อความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (β_{11} = -0.124, p < 0.05) ดังนั้น **สมมติฐานที่ 7** ได้รับการสนับสนุนเป็นไปตามที่ตั้งไว้

ผลการประเมินความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของโมเดลอิทธิพลการป้องกันการทุจริตที่ส่งผลต่อความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน โดยมีการจูงใจโดยให้ผลประโยชน์เป็นตัวแปรส่งผ่าน จากภาพที่ 3 แสดงค่าสถิติประเมินความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล พบว่า ค่าความน่าจะเป็นของไค-สแควร์ (CMIN-ρ) เท่ากับ 0.350 มากกว่า 0.05 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (X^2/df) เท่ากับ 0.875 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 2 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ 0.998 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.900 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของการประมาณค่าความคลาดเคลื่อน (RMSEA) เท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.080 จึงสรุปได้ว่า สถิติทั้ง 4 ค่า ผ่านเกณฑ์ประเมิน ดังนั้น โมเดลอิทธิพลการป้องกันการทุจริตที่ส่งผลต่อความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน โดยมีการจูงใจโดยให้ผลประโยชน์เป็นตัวแปรส่งผ่าน มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ภาพที่ 3 เส้นทาง (path analysis) อิทธิพลการป้องกันการทุจริตที่ส่งผลต่อความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน โดยมีการจูงใจโดยให้ผลประโยชน์เป็นตัวแปรส่งผ่าน

จากตารางที่ 6 แสดงผลการวิเคราะห์ของอิทธิพลรวม อิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อม พบว่า การป้องกันการทุจริต (fraud prevention) มีอิทธิพลทางตรงต่อการจูงใจโดยให้ผลประโยชน์ (benefits incentive, DE = 0.761) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และการจูงใจโดยให้ผลประโยชน์ (benefits incentive) มีอิทธิพลทางตรงต่อความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน (financial information asymmetry; DE = -0.179) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 การป้องกันการทุจริต (fraud prevention) มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน (financial information asymmetry; IE = -0.136) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ดังนั้น การจูงใจโดยให้ผลประโยชน์ (benefits incentive) จึงมีบทบาทเป็นตัวแปรส่งผ่านแบบบางส่วน (partial mediator) (Hair et al., 2010) ดังนั้น **สมมติฐานที่ 8** ได้รับการสนับสนุนเป็นไปตามที่ตั้งไว้ว่าการป้องกันการทุจริตส่งผลให้ความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงินลดลงผ่านการจูงใจโดยให้ผลประโยชน์

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลรวม อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อม

ตัวแปรตาม / ตัวแปรอิสระ	ค่าพารามิเตอร์ (parameter estimate)	การจูงใจโดยให้ผลประโยชน์			ความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน		
		อิทธิพลรวม	อิทธิพลทางอ้อม	อิทธิพลทางตรง	อิทธิพลรวม	อิทธิพลทางอ้อม	อิทธิพลทางตรง
การป้องกันการทุจริต	unstandardized	0.772***	-	0.772***	-0.123***	-0.123***	-
	standardized	**0.761*** **	-	**0.761*** **	**-0.136*** **	**-0.136*** **	-
การจูงใจโดยให้ผลประโยชน์	unstandardized	-	-	-	-0.160***	-	-0.160***
	standardized	-	-	-	**-0.179*** **	-	**-0.179*** **
สหสัมพันธ์พหุคูณกำลังสอง (squared multiple correlations)							
	การจูงใจโดยให้ผลประโยชน์				ความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน		
R^2	0.578				0.032		

ค่าอิทธิพลในรูปแบบคะแนน (unstandardized estimate), ค่าอิทธิพลในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (standardized estimate), *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

อภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่า 1) การป้องกันการทุจริตส่งผลทางลบต่อความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการปลอมแปลงเอกสาร 2) การจูงใจโดยให้ผลประโยชน์ส่งผลทางลบต่อความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงิน และ 3) อิทธิพลการป้องกันการทุจริตส่งผลต่อความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงินโดยมีการจูงใจโดยให้ผลประโยชน์เป็นตัวแปรส่งผ่าน ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ploypatarapinyo (2011) ที่พบว่า แนวทางป้องกันการทุจริตเกี่ยวกับกระบวนการควบคุม ติดตาม ตรวจสอบ และการกำกับดูแลให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามระเบียบและคำสั่ง เพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารงาน นอกจากนั้น Preeyachitt (2013) พบว่า บทบาทของผู้บริหารและการป้องกันการทุจริตมีความสัมพันธ์กับการลดลงของการทุจริตในองค์กร และ Chong and Law (2016) พบว่า ภายใต้สภาวการณ์ความไม่สมมาตรของข้อมูลในองค์กร ความเชื่อมั่นต่อแผนการจ่ายค่าตอบแทนแบบจูงใจ นำไปสู่ความไว้วางใจในตัวผู้ใต้บังคับบัญชาหรือตัวแทนและผลการปฏิบัติงานที่ดีขึ้น

นอกจากนั้น Lata and Jiraphatthanaponsin (2018) พบความสัมพันธ์ระหว่างความไม่สมมาตรของข้อมูล แผนการจ่ายค่าตอบแทนแบบจูงใจ และประสิทธิภาพการบริหารจัดการ สอดคล้องกับ Kammark (2012) ที่พบว่า แรงจูงใจด้านความต้องการสัมพันธ์ ด้านความต้องการความก้าวหน้าและอำนาจ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน โดย Thuwa-Sujirek (2013) พบว่า แรงจูงใจในการทำงานและการสนับสนุนจากผู้บริหารทำให้พนักงานรู้สึกพึงพอใจในการทำงาน มีทัศนคติที่ดีในการทำงาน และมุ่งมั่นตั้งใจทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หลักขององค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chong and Eggleton (2007) และ Chong and Law (2016) ที่พบว่า ความเชื่อมั่นในแผนการจ่ายค่าตอบแทนแบบจูงใจและความไม่สมมาตรของข้อมูลส่งผลทางบวกต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และนำไปสู่ความไว้วางใจในตัวผู้ใต้บังคับบัญชา

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

การวิจัยนี้ได้นำเสนอมิติใหม่สำหรับตัววัดของการป้องกันการทุจริต และตรวจสอบอิทธิพลของตัวแปรส่งผ่าน โดยนำเสนอผลลัพธ์เพื่อให้การยืนยันและสนับสนุนทฤษฎีตัวแทน (agency theory) ว่า ตัวแทนมีข้อมูลส่วนตัวที่สำคัญที่ไม่สามารถเข้าถึงได้สภาวะด้านศีลธรรมหรือจริยวิบัติ (moral hazard) จึงเป็นปัญหาหลักที่เกิดขึ้นเมื่อไม่สามารถสังเกตเห็นระดับของความพยายามของตัวแทนได้ ทั้งนี้ ต้นทุนในการป้องกันการทุจริตที่ถูกกระตุ้นโดยการจูงใจโดยให้ผลประโยชน์

ช่วยลดปัญหาความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงินและสร้างความโปร่งใส่ในองค์กรได้ โดยการจ่ายผลตอบแทนเพื่อจูงใจมีความเหมาะสมมากขึ้นเมื่อมีความไม่สมมาตรของข้อมูลสูงระหว่างผู้เป็นเจ้าของและผู้ใต้บังคับบัญชา วิธีการดังกล่าวลดพฤติกรรมที่เอื้อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือตัวแทนมีส่วนร่วมในพฤติกรรมที่ฉวยโอกาสได้

องค์กรสามารถดำเนินการป้องกันการทุจริตควบคู่กับการจูงใจโดยให้ผลประโยชน์ในองค์กรเพื่อลดความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงินและลดการทุจริตในองค์กรได้ เกื้อหนุนให้ผลการดำเนินงานขององค์กรมีประสิทธิภาพเพิ่มสูงขึ้น และกระตุ้นให้ผู้บริหารสร้างภาพลักษณ์องค์กรแห่งความโปร่งใส

ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ข้อจำกัดเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างเฉพาะกลุ่มการค้นพบอาจแคบและขาดความเป็นสากล (generalization) จากแนวคิดของภาคส่วนธุรกิจอื่น ๆ เนื่องจากงานวิจัยนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลเฉพาะบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเท่านั้น ซึ่งบริษัทเหล่านี้มีความแตกต่างจากนิติบุคคลทั่วไปด้านลักษณะการดำเนินงาน ทุนจดทะเบียนในการดำเนินงานกฎ ระเบียบข้อบังคับและกลยุทธ์ ดังนั้น งานวิจัยในครั้งต่อไปอาจเก็บรวบรวมข้อมูลจากกิจการนิติบุคคล เช่น บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วน เป็นต้น หรือจากอุตสาหกรรมอื่น หรือจากประเทศอื่น ทั้งนี้ กิจการนิติบุคคลมีประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำนวนมาก มีประเภทธุรกิจหลากหลาย มีขนาดของกิจการแตกต่างกัน และมีการดำเนินงานที่ซับซ้อนในระดับที่แตกต่างกัน จึงอาจทำให้งานวิจัยในอนาคตสามารถขยายผลการศึกษาได้กว้างขึ้น นอกจากนั้น งานวิจัยครั้งต่อไปอาจเลือกศึกษากับกลุ่มธุรกิจในภาคอุตสาหกรรมเนื่องจากมีรูปแบบในการรายงานข้อมูลทางการเงินและการบริหารงานแตกต่างและซับซ้อนมากกว่ากิจการทั่วไป เพื่อให้ผลการศึกษามีความชัดเจนและเชิงลึกมากขึ้น โดยสามารถนำผลการศึกษาที่ได้รับไปใช้เป็นแนวทางแก้ไขปัญหาการป้องกันการทุจริตในกลุ่มอุตสาหกรรมเดียวกันได้ตรงจุด ทั้งนี้ ควรขยายผลการศึกษาไปยังกิจการในประเทศอื่นเพื่อยืนยันผลการวิจัยและเพื่อหาความสอดคล้องกับกิจการที่มีบริบททางสภาพแวดล้อมการเมือง และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

2) การศึกษาครั้งนี้มีตัวแปรอิสระ คือ การป้องกันการทุจริตเพียงตัวแปรเดียว ดังนั้น งานวิจัยในครั้งต่อไปควรพิจารณาตัวแปรเชิงสาเหตุและตัวแปรส่งผ่านเนื่องจากยังมีปัจจัยอีกหลายประการที่ส่งผลต่อการลดลงของความไม่สมมาตรของข้อมูลทางการเงินเช่นกัน เช่น การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม การกำกับดูแลกิจการ การใช้เทคโนโลยีในการตรวจสอบ เป็นต้น

3) การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูล ดังนั้น ในงานวิจัยครั้งต่อไปควรเพิ่มวิธีการดำเนินงานวิจัยอื่นเพื่อให้เกิดความหลากหลาย เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม รวมถึงการผสมผสานระหว่างวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เป็นต้น โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้บริหารในองค์กรภาคธุรกิจ อาจช่วยให้ผู้วิจัยสามารถพัฒนาข้อคำถามในแบบสอบถามได้ตรงประเด็นและได้มุมมองที่ใช้ในการป้องกันการทุจริตที่ใช้ปฏิบัติในองค์กรจริง หรืออาจใช้การสนทนากลุ่มเพื่อรับรองผลการศึกษาเชิงประจักษ์และนำข้อเสนอแนะไปต่อยอดงานวิจัยต่อไป

บรรณานุกรม

Aaker, D. A., Kumar, V., & Day, G. S. (2001). *Marketing research* (7th ed.). New York: John Wiley & Sons.

Ardichvili, A. (2008). Learning and knowledge sharing in virtual communities of practice: Motivators, barriers, and enablers. *Advances in Developing Human Resources, 10*(4), 541-554.

Armstrong, J. S., & Overton, T. S. (1977). Estimating non-response bias in mail surveys. *Journal of Marketing Research, 14*(3), 396-402.

Brazel, J. F., Jones, K. L., & Zimbelman, M. F. (2009). Using nonfinancial measures to assess fraud risk. *Journal of Accounting Research, 47*(5), 1135-1166.

Chong, V. K., & Eggleton, I. R. C. (2007). The impact of reliance on incentive-based compensation schemes, information asymmetry and organizational commitment on managerial performance. *Management Accounting Research, 18,* 312-342.

Chong, V. K., & Law, M. B. (2016). The effect of a budget-based incentive compensation scheme on job performance: The mediating role of trust-in-supervisor and organizational commitment. *Journal of Accounting and Organizational Change, 12*(4), 590-613.

Comptroller General's Department, Government Audit Supervision Division. (2013). Nǣothāng kān truātsop̣ læ poṇgkan kān thutčharit phāk rat [Auditing guidelines and prevent government corruption]. Retrieved June 10, 2019, from https://www.excise.go.th/cs/groups/public/documents/document/mjaw/mdmy/~edisp/webportal16200032042.pdf

Cumming, D. J., Hornuf, L., Karami, M., & Schweizer, D. (2020). Disentangling crowdfunding from fraudfunding. Retrieved December 10, 2020, from https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2828919

Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis* (6th ed.). New Jersey: Pearson Education International.

Hornuf, L., Schmitt, M., & Stenzhorn, E. (2018). Equity crowdfunding in Germany and the United Kingdom: Follow-up funding and firm failure. *Corporate Governance: An International Review, 26*(5), 331-354.

Jensen, M. C., & Meckling, W. H. (1976). Theory of the firm: Managerial behavior, agency costs and ownership structure. *Journal of Financial Economics, 3*(4), 305-360.

Jittiwuttinon, K. (2015). *Patčhai kūa nun thī mī phon toṛ kān khoṛapchan khoṇng phūboṛihān læ kharātchakān sūan thoṇngthin* [The influent factors affecting corruption in local administrators and public servants] (Master's thesis, Mahidol University).

Jongprakitpong, S. (2018). *Kānpramœ̄n khwāmsīang rūang thutčharit rabop ngān khlang wētchaphan boṛisat čhotthabīan nai Talāt Laksap hǣng Prathēt Thai klum thurakit kānphǣt* [Corruption risk assessment, pharmaceutical warehouse system listed company on the stock exchange of Thailand medical business group] (Master's thesis, University of the Thai Chamber of Commerce).

Kammark, K. (2012). *Rǣng čhūngčhai thī mī phon toṝ prasitthiphāp kān patibat ngān khoṇng phanakngān nai ʻutsāhakam phalit chinsūan ʻilekthroṇ̄nik nai čhangwat Nakhoṇ̄n Ratchasīmā* [Motivations affecting the performance of electronics component industry employees in Nakhon Ratchasima province] (Master's thesis, Rajamangala University of Technology Isan).

Lata, P. (2020). The influences of participatory management and corporate governance on the reduction of financial information asymmetry: Evidence from Thailand. *The Journal of Asian Finance, Economics and Business, 7*(11), 853-866.

Lata, P., & Jiraphatthanaponsin, T. (2018). Khwām mai sommāt khoṇng khoṃmūn phænkān čhāi khā toṛpthǣn bǣp čhūngčhai khwām phūkphan toṛ ʻongkoṛn yāng yangyūn læ prasitthiphāp kānboṛihān čhatkān: lakthān chœ̄ng pračhak čhāk kitčhakān nai nikhom ʻutsāhakam hǣng prathēt Thai [Information asymmetry, incentive-based compensation plans, sustainable organizational commitment, and managerial performance: Empirical evidence from industrial estate authority of Thailand]. *RMUTT Global Business and Economics Review, 13*(2), 101-116.

Lata, P., & Ussahawanitchakit, P. (2015). Management accounting system effectiveness and goal achievement: Evidence from automotive businesses in Thailand. *The Business and Management Review, 7*(1), 322-334.

Lau, C. M., Wong, K. M., & Eggleton, I. R. C. (2008). Fairness of performance evaluation procedures and job satisfaction: The role of outcome-based and non-outcome-based effects. *Accounting and Business Research, 38*(2), 121-135.

Marc, M., Peljhan, D., Ponikvar, N., Sobota, A., & Tekavcic, M. (2010). Determinants of integrated performance measurement systems usage: An empirical study. *Journal of Applied Business Research, 26*(5), 63-75.

Ndofor, H .A., Wesley, C., & Priem, R .L. (2013). Providing CEOs with opportunities to cheat: The effects of complexity-based information asymmetries on financial reporting fraud. *Journal of Management, 41*(6), 1774-1797.

Nunnally, J. C., & Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric theory* (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.

Office of the National Economics and Social Development Council. (2019). Datchanī wat phāplak khoṛapchan [Corruption perception index]. Retrieved June 10, 2019, from https://www.nesdc.go.th/ewt_news.php?nid=7433&filename=anti_coruption

Phinicharomna, S. (2017). *Kānpramœ̄n khwāmsīang čhāk kān thutčharit* [Fraud risk assessment]. Bangkok: The Institute of Internal Auditors of Thailand.

Ploypatarapinyo, C. (2011). *Patčhai ʻūa thī thamhai kœ̄t kān thutčharit toṇa thī khoṇng bukkhalākoṛn sangkat krasūang suksāthikān* [Conducive factors to corruption of personals under the ministry of education] (Doctoral dissertation, Silpakorn University).

Preeyachitt, P. (2013). *Botbāt khoṇng phūboṛihān krasūang mahāṭthai nai kān poṇngkan kān thutčharit nai nūaingān khoṇng krasūang mahāṭthai* [The role of administrator of ministry of interior in the prevention of corruption in the ministry of interior] (Master's thesis, Kasetsart University).

Randall, P. M., Saurage-Altenloh, S., & Osei, E. T. (2020). *The relationship between leadership ethics and organizational success: A global perspective.* U.S.A: IGI Global.

Rezaee, Z. (2005). Causes, consequences, and deterrence of financial statement fraud. *Critical Perspectives on Accounting, 16*(3), 277-298.

Signori, A., & Vismara, S. (2018). Does success bring success? The post-offering lives of equity-crowdfunded firms. *Journal of Corporate Finance, 50*(C), 575-591.

Sprinkle, G. B. (2000). The effect of incentive contracts on learning and performance. *The Accounting Review, 75*(3), 299-326.

Tabrizi, N. M., & Morgan, S. (2014). Models for describing knowledge sharing practices in the healthcare industry: Example of experience knowledge sharing. *International Journal of Management and Applied Research, 1*(2), 48-67.

Thepphattra, A. (2014). *Patčhai samkhan thī mī phon to̱ kānlot khwāmsīang rūang kān thutčharit krabūankān khaī trong ko̱rani suksā borisat ABC Chakma* [Key factors affecting direct selling fraud risk reduction: Case study ABC co., ltd.] (Master's thesis, University of the Thai Chamber of Commerce).

Thuwa-Sujirek, J. (2013). *Khwāmsamphan rawāng rængng čhūngčhai nai kānthamngān kap khunnaphāp chīwit nai kānthamngān kho̱ng phanakngān phanakngān rongngān 'utsāhakam sing tho̱ čhangwat phet burī* [Motivation associated with quality of working life of employee of textile factory Phetchaburi province] (Master's thesis, Ramkhamhaeng University).

Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). New York: Harper & Row.

Yao L. J., Kam T. H. Y., & Chan S. H., (2007). Knowledge sharing in Asian public administration sector: The case of Hong Kong. *Journal of Enterprise Information Management, 20*(1), 51-69.